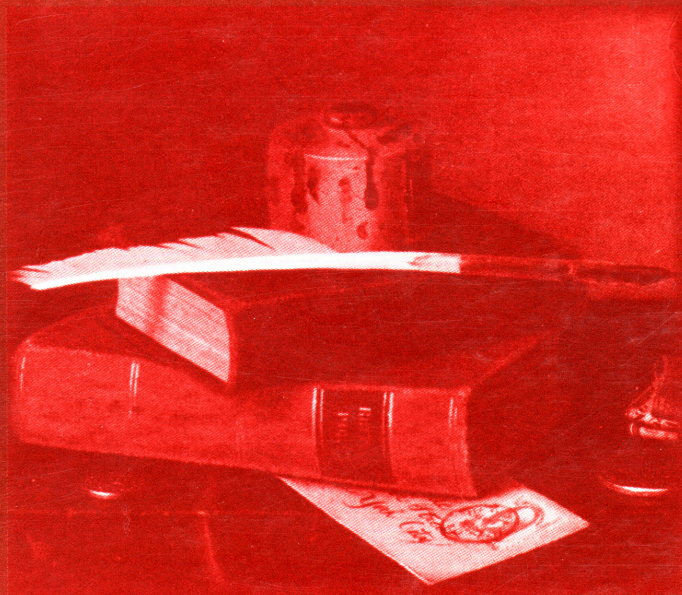

SZÓJÁTÉKOS ANYANYELVÜNK

Válogatás
a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma
anyanyelvi pályázataiból

TALÁLÓS KÉRDÉSEK

ÁLLANDÓSULT SZÓKAPCSOLAT ÁTÉRTELMEZÉSE AZONOS ALAKÚSÁG ALAPJÁN

– Pörsenés a paripán, mi az?	– Mi jellemzi a részeg vasutast?
– Lóra pattanás.	– Többet ivott a Keletinél.
*	*
– Miért nem indul a mongol szekér?	– Milyen pályát választ a madzag?
– Mert nem hajt a tatár.	– Kötélnek áll.
*	*
– Hogyan kezd lezúlleni a síbajnok?	– Mit vet a kövér paraszt?
– Elindul a lejtőn.	– Jó nagy árnyékot.

ÁLÖSSZETÉTEL

– Hogy hívják a tatár uralkodó ürülékét?	– Kik varrnak a templomban?
– Kánikula.	– A hitszegők.
*	*
– Melyik a leghidegebb épület?	– Mit irt ki gondosan az angol kertész?
– A kuny-hó.	– Az ír magokat.
*	*
– Mi a szivar ellentéte?	– Hogy hívják a férfi alakú tintafoltokat?
– A fuvar.	– Pacák.
*	*
– Mi az „erdőisten” németül?	– Kövér ember mérgesen jön be a szobába. Mi az?
– Fagott.	– Begurult.
*	*
– Mit mond a fehér ember, ha belép a félvérek kocsmájába?	– Miért nem izmos a legtöbb ipari tanuló?
– Mulattok?	– Mert inkább inas.
*	*
– Milyen a jó pásztor?	– Mi terelgeti a babokat?
– Nyájas.	– A babgulyás.
*	*
– Mit tesz a juh, ha meglát egy agát?	– Mit csinálna a meddő lepke?
– Béget.	– Bábolna.
*	

EGYBEÍRÁS–KÜLÖNÍRÁS

– Mi a nyáj párja?	– Mit nehéz a réten kicsomózni?
– Apály.	– A széna bogját.
*	
– Mit őriz a parkban az őr?	
– A szökőkutat.	

EGYSZERŰ SZÓÖSSZETÉTELKÉNT VALÓ ÉRTELMEZÉS

– Mi az észlelés?	– Szomorúak vízi kastélya. Mi az?
– Ha egy darab agyvelőt találsz az utcán.	– Búvár.
*	*
– Mit járnak a mozgássérültek?	– Mi volt a trójaiak kedvenc hangsze-
re?
– Rokkant-rollt.	– A cselló.

HASONLÓ HANGZÁS

– Mi volt a bibliai focimeccs legizgalmasabb pillanata?	– Mit tesz bátor Katica?
– Amikor Dávid berúgta az első Góliát.	– A tetvek mezejére lép.
*	*
– Miből nő ki a fog?	– Hogy született a korsós lány?
– Foghagymából.	– A Goya hozta.
*	*
– Mi hajtja a léghajót?	– Földművesek zenéje. Mi az?
– A gólyarabok.	– Rögtíme.
*	*
– Mitől félnek az eszkimó gyerekek?	– Melyik az az állat, amelyiknek a
bőréből a bőröndöt készítik?
– A rémszarvastól.	– A kofferbivaly.
*	*
– Mi az abszolút teológiai ellentmondás?	– Mivel lehet jól elsüllyeszteni a ha-
jókat?
– Menny a pokolba.	– Lékpuskával.
*	*
– Mi történik a barlanggal, amikor sok
barány beszalad a bejáratán?	– Hol kell feltenni a repülőgépre az
anyóst?
– Összefut a szájában a nyáj.	– A semerretyevói repülőtéren.

– Hogy hívták régen a királyokat?

– Ők voltak a vigkingek.

*

– Hol sétál az elektronikus Micimac-
kó?

– A műholdas pagonyban.

*

– Mire ítélik a bűnös békát?

– Gólya általi halálra.

*

– Mivel igazítja ki a kőműves a lép-
csőt?

– Fokpiskálóval.

*

– Szegény ember éhségtől összeszü-
költ gyomra. Mi az?

– Gyomornegyed.

– Hol fociznak az eszkimók?

– A bundásligában.

*

– Hogy hívják az indián boszorkányt?

– Sasorrú bába.

*

– Hogy készülnek az egyforma bohó-
cok?

– Clownozással.

*

– Hogy hívják a hanyag mozgású ha-
lat?

– Lazac.

*

– Honnan tudhatja meg Natasa a jö-
vőjét?

– Az oroszokójából.

HELYESÍRÁS

– Lajos király, Laczfí Endre meg egy
csomó vitéz feleségestül kiöltözve

Nagyfaluban. Mi ez?

– Toldi estélye.

IDEGEN SZÓ, NÉV HASONLÓ HANGZÁSA

– A híres terrorista hat ökröt akar haj-
tani. Mi az?

– Carlos Santana.

*

– Mi a különbség Bach és Mascagni
között?

– Bach kétéves korában tudott
mascagni, de Mascagni nem tudott
bachni.

*

– Hogy hívják a szégyenkező svédet?

– Fejet Horgasszon.

*

– Hogy hívják a görög szállodást?

– Leszpenész Falatisztakosz.

*

– Hogy hívják a japán kannibált?

– Mukia Kayama.

*

– Hogy hívják az angol nőgyógyászt?

– Sír Ben White.

*

– Hogy hívják az arab ügyeletes or-
vost?

– Koffein Ampullah.

*

– Hogy hívják az argentin fürdőmes-
tert?

– Baromió Cabenez.

*

– Hogy hívják a lengyel átváltozómű-
vészt?

– Leszek Poczek.

*

– Hogy hívják a jugoszláv tanárt?

– Lazán Belejavics.

*

– Hogy hívják az orosz egyetemi ta-
nárt?

– Szigor Demerev Buktatszki.

*

– Hol lesz a kopasz embernek látomá-
sa?

– Tarvisióban.

*

– Miből készül az angol tea?

– Lipton Yellow Léből.

*

– Hogy hívják a holland operaéne-
kest?

– Johang van Boeven.

*

– Hogy hívják az ukrán horgászt?

– Nedumáj Pontyijenkó.

*

– Hogy hívják az afrikai focistát?

– Mahunka Punki.

– Hogy hívják az angol orvosnőt?

– N. Emma Rendell.

*

– Mi a londoni torreádorok kedvenc
helye?

– A bikadili Cirkusz.

*

– Hogy hívják a kongói fényképészt?

– Tekinsa Vakumba.

*

– Hogy hívják az orosz bányász fele-
ségét?

– Rusnya Bányalova.

*

– Mi bizonyítja, hogy már a kuruc
korban is ismerték a számítógépet?

– Csinom Palkó, Csinom Jankó, cson-
tos kalabérom, szép selymes loadin-
gom...

*

– Hogy hívják a kocsmát a dublini ál-
latkertben?

– P. O'Hara Zoo.

*

– Hogy hívják az öreg azték mozi-
pénztárost?

– Apoka Picikecetl Iket Tepettle

*

– Mi az, ha megszüntetik az angol
parlament felsőházát?

– Szörtelenítés.

IKERSZÓ KÜLÖN SZÓKÉNT VALÓ ÉRTELMEZÉSE

– Mi történik, ha a Mikulás karambo-
lozik?

– Szánja bánja.

*

– Hol alszik az első páfrányka?

– Az utolsó mohikán.

– Mi a címe annak a mesének, amely
a lúdról és a fogoly paripákról szól?

– A liba és a negyven rab ló.

*

– Ki a legvonzóbb férfi?

– Mágnes Miska.

KOMPLEX

– Mit nem fog a beteg kígyó?	– Mivel lehet egyenesen varrni?
– Lábadozni.	– Iránytűvel.
*	*
– Ha a püspök kőműves lenne, mit építene?	– Mi van kiírva a veterán kuglizók klubjára?
– Püspökfalat.	– Apótheke.
*	*
– Mit ropogtat a rendőr a moziban?	– Miket ír a pedáns költő?
– Karperecet.	– Szó-netteket.
*	*
– Miért nem tudott Pinocchio énekelni?	– Hogy hívják a taknyos kormányos zsebkendőjét?
– Mert botfülű és fahangú volt.	– Orrvitorla.
*	*
– Mit csináljon a kövér asszon?	– Hová teregetik a lepedéket?
– Dagasszon.	– A szájpadlásra.
*	*
– Melyik a legnyugodtabb harci kutya?	– Ki jósol a lovaknak?
– A bambull.	– A ló-vátesz.

MÁRKANÉV ELEMEIRE BONTÁSA

- Mi motoszkál a konyhaszekrényben?
- A neszkafé.

ÖSSZETETT SZÓ ELEMEIRE BONTÁSA

– Mi van akkor, ha a sün sok babot eszik?	– Mit kiáltott Dorka, amikor látta, hogy lelőtték a nagy varázslót?
– Sündörgés.	– Ózonlyuk!
– És ha az olasz?	*
– Taliándörögd.	– A lószerszám gyanít valamit, mi az?
*	– Hámsejt.
– Hogy szólították Jézust a tanítványai, mikor a Genezáreti tóban úszkált?	*
– Úszó mester.	– Hogy kezdődik az üzemi balesetben elhunyt elektromérnök nekrológja?
*	– Száz kiló volt.

– Milyen betegségben szenvedett Ádám?

– Csontritkulásban.

*

– Mibe húzzák a spiont?

– Kémcsőbe.

*

– Ki a legjobb kapus a női fociban?

– A védőnő.

*

– Mit visz magával az elszegényedett zongorista a bankba, ha kölcsönt akar felvenni?

– Négy kezest.

*

– Hogyan végzik ki a kopasz zsidót?

– Tarkohnlövéllel.

– Milyen diétát javasol az orvos a zsonglőrnek?

– Egyen súlyt.

*

– Mivel húzzák ki az egészséget?

– Egérfogóval.

*

– Miből nyalja a fagyaltot az óriás katona?

– Bombatölcsérből.

*

– Mikor harap a kígyó?

– Hamar.

*

– Mivel fog halat a vasutas?

– Hálókocsival.

REKLÁMSZÖVEG KIFACSARÁSA

– A túrórudinak álcázott kémnő meghízott a hűtőszekrényben. Mi az?

– Még nagyobb a Hari.

– Hogyan reklámozzák az igazi francia paripát?

– Ló-reál, Párizs

SZÓHATÁROK ELTOLÁSA

– Hogyan búcsúzik Pál apostol az indiántól, akin átment az úthenger?

– Pá, Lapos Toll!

*

– Mit tesz az örült erdész?

– Az avarosban halászik

*

– Mit láthatnak azok, akik elmennek a mélyhangú énekesnő koncertjére?

– Alttestet.

*

– Miért nem tolják el az olaszok nagy folyójukat?

– Mert Pó-tolhatatlan.

*

– Melyik Petőfi versben szerepel szé-nagyűjtő madár?

– Reszket a bokor, mert madár kaszál ott...

*

– Mikor ünnepeljük a váladékot?

– A nyák napján.

TÖBBJELENTÉSŰ SZÓ

– Mit tesz részeg szerzetes, ha a céljába lépve egy meztelen nőt talál az ágyában? – Lehányja a csuháját. * – Mi van a szemétdomb szélén? – A szélkakas. * – Miből van a trójai faló? – Falósejtekből. * – Hol gyakorolják a gyerekek az összpontosítást? – A koncentrációs táborban. * – Mi a székrekedés? – Kemény tojás. * – Hogy hívják az automata orvoscsoportot? – Operációs rendszer. * – Mi a legjobb melltartó? – A mellcsont. *	– Milyen kulturális eseményt tekinthettek meg hajdanán a focirajongók? – Nyilasi kiállítását az Üllői úton. * – Miért nem nyeri meg a pénztárosnő a matematikai versenyt? – Mert mindig leblokkol. * – Miért nem kellett lefagyasztani Keller Dezső fülét? – Mert anélkül is elállt. * – Milyen az előrelátó hematológus? – Vérfagyasztó. * – Hogy hívják a buta, kövér vámpírt? – Vérhólyag. * – Hogy lehet a legegyszerűbben szellemet idézni? – Így: „szellem”. * – Melyik az apácák kedvenc tévéso-rozata? – Barátok közt.

TŐSZÓ TOLDALÉKOSKÉNT VALÓ ÉRTELMEZÉSE

– Hol sportol télen a vasutas? – Vasúti sín. * – Hol terem az illatos makk? – A szagos bükköny. * – Miért hasonlít a feleség egy vizes földből gyúrt varjúra? – Mert ő a férj sár-kánya. *	– Hol járnak be a szakmunkások? – A szakajtón. * – Milyen a rossz kés? – Tökéletlen. * – Két Zsiguli megy az úton. Az egyik az egyik, a másik a másik sávban. Melyik a szabálytalan? – A ballada.

VICCEK
ÁLLANDÓSULT SZÓKAPCSOLAT ÁTÉRTELMEZÉSE
AZONOS ALAKÚSÁG ALAPJÁN

Téher

- Pista bácsi áll a vasúti hídon. Lábánál fogva, fejfelé lógatja a feleségét. Elhúzott alattuk egy tehervonat, mire Pista bácsi így szól:
– Vigyázz Margit, mert teherbe ejtelek.

*

Centrifuga

- Anyu! Bekapcsolhatom a centrifugát?
– Aztán minek kisfiam?
– A tisztelendő bácsi mondta, hogy minden nap forgassuk a Bibliát!

*

Nyuszi

- A róka koma sétál az utcán. Egyszer csak az egyik sarkon megpillantja a nyuszikát, aki egy bunkósbotot magassal emelve várakozik. Megkérdi tőle:
– Szervusz, hát te mit állsz itt?
– Bosszút!

*

Sápadt

- Találkozik két ember, az egyikük éppen a kutyáját sétáltatja. Azt mondja neki a másik:
– De rossz színben vagy ma!
– Hja, tudod, eb ura fakó ...

*

Öregségi

- Józsika, nagyapád itthon van?
– Nincs, elment nyugdíjba.

*

Megvetetten

- Nagyalásnyi ember fogja a trágya, meg a takarmány árát, kimegy a föld-

jére, elszórja a pénzt, majd jól bele is tapossa a földbe.

- No, anyjuk, megcsináltam a költségvetést.

*

Ciki

Villanyszerelő „lazacsávók” beszélgetnek:

- No, te hányas vagy?
– Hatvanas.
– Égő!

*

My little pony

A hun kisgyerek sírva megy haza:

- Mama! Utolsó lettem a nyilazóversenyen!
– Aztán miért, kicsi fiam?
– Mert a papa rossz lóra tett.

*

Cinkos

Szent Péter kimossa a gatyáját és kiakasztja a kötélre. Másnap keresi, de sehol sem találja. Elmegy panasza az Úristenhez:

- Uram, tegnap kimostam a gatyámat, ki is teregettem, most meg sehol sem találom. Nem láttad valahol?
Mire az Úr szigorúan ránéz:
– Fiam, az a te lelkeden szárad.

*

Helóbeló

A tanítvány a mesternek:

- Mester, én olyan sokat köszönhetek önnek!
– Valóban, fiam, hiszen naponta többször is találkozunk.

AZONOS ALAKÚSÁG

Menekülés

Két béka találkozik, az egyik nagy
bőröndöt cipel.

– Hát te meg hova utazol?

– Ne kérdezősködj, menekülj te is!

A jövő héten itt kezdődik a gólyatá-
bor!

EGYBEÍRÁS-KÜLÖNÍRÁS

Szairlines

Egy emberre rájön az utcán a hasme-
nés. Mivel nem lát sehol más alkal-
mas helyet, csak egy hotelt, berohan.

Mondja a portásnak:

– Uram, használhatnám a toalettet?

– Sajnos, nem lehet.

Ekkor döbbsen látja a férfi, hogy
egy ember berepül az ablakon, majd
egyenesen a vécébe száll.

– De hát nézze, annak lehet?

– Igen uram. A toalettet csak szálló-
vendégek használhatják.

HASONLÓ HANGZÁS

MÁVtől fogva

Vörösmarty Mihály nagy cekkerekkel
megérkezik a devecseri vasútállomás-
ra. Ám ki van téve a tábla: Sztrájk!
Szegény nagyon elkeseredik. Ekkor
egy csapat cigány jön nagy batyukkal.
Azok is szentségelnek, káromkodnak

veszettül. De mit van mit tenni, be-
ülnek a restibe. Lassan emelkedik a
hangulat, egy hegedű is előkerül.
Vörösmarty erre felugrik és elkiáltja
magát:

– Huzd rá, cigány, ne gondold a MÁV-
val!

HELYESÍRÁS

Díszharmónia

Az orvos anyja és a rendőr anyja be-
szélgetnek:

– Képzeld, Icukám, az én fiam dísz-
doktor!

– Az enyém meg diszlexiás...

IDEGEN SZÓ, NÉV HASONLÓ HANGZÁSA

Két paraszt beszélget

– Oszt kend tuggya, kitü kérnek pénzt
az indiánok?

– Nem én!

– Hát a nagy Manitu!

Földrajz

Földrajzórán kérdezi a tanár:

– Na, Bori, hol van Philadelphia?

– Mit tudon én... biztos ott, ahol az
apja.

ISMERT CÍM, NÉV KIFACSARÁSA

Mélységek

Két görög filozófus beszélget:

- Te Diogenész, he lenne egy IFÁ-d, hol laknál?
- A Platón.

KOMPLEX

Történelem

Vazulka, Gellértke, Vak Béluska és Dózsa Gyuri rendetlenkednek az osztályban. A tanító bácsi így szidja őket: – Süket, lökött, szemtelen banda! Nem sül le a bőr a képetekről?

*

Bűz

A tetű felesége mondja a tetűnek:

- Milyen bűdös a szád! Már megint hajhagymát zabáltál?

*

Lacipecsenye

Két misszionárius beér egy nagyvárosba. Nagyon éhesek, egyszer csak

meglátnak egy magyar éttermet. Tanakodnak, mi lehet az, mert ilyenről még nem hallottak, de mivel nagyon éhesek, bemennek. Kérik az étlapot, az egyik elkezdi olvasni:

- Halászlé, cigánypecsenye, barátfüle... Te! Meneküljünk innen, ezek kannibálok!

*

Pihent

– Zok!

– Mi van?

– Zokszót ejtettem.

– Várj, majd én felveszem.

– Hoztál kazettát?

NYELVJÁRÁSI VÁLTOZAT KIHASZNÁLÁSA

Mondd meg!

- Te Ödön! Min gazdagszik meg az a sok bank?
- A pénzödön.

*

Jörghurut

- Asszongya az orvos, hogy valami küfödi nyavalyája van az asszonynak.
- Osztrák?

Megtörtént

A körletben az egyszeri gyerek keresztretjvényt fejt. Nagyon ráncolja a homlokát, rága a ceruzáját. A többiek megkérdezik:

– Na, mi van, mit nem tudsz?

– Tudom én, tudom: égitest, három betű. Csak azt nem tudom, hogy a hód vagy a föld.

ÖSSZETETT SZÓ ELEMÉIRE BONTÁSA

Hány?

- Anyu! Hányingerem van!
- Mit tudom én!

*

Szintén nem

- Két mocsár beszélget:
- Te berek vagy?
- Én nem vagyok berek.
- Előbbi elgondolkozva:
- Ősemberek...

Csere

- Jolánkához becsönget a postás. Az kinyitja az ajtót, és kiad a postásnak egy nagy zacskó babot. Erre a postás átnyújt neki egy levelet. Látja ezt a szomszédasszony, nem is tudja mire vélni:
- Jolánkám, ez meg mi volt?
- Hát, babér'levél!

REKLÁMSZÖVEG KIFACSARÁSA

Kapuccínusz

- Antonius, Claudius, és Danubius találak a Fórumon egy farmernadrágot. Nézegetik, mi lehet az, majd Antonius fel is próbálja.
- Á, ez lötyög rajtad!

Utána Caludius venné fel.

- Szűk ez neked!
- Végül Danubius húzza magára, s mintha ráöntötték volna.
- Danubius, rád jó.

SZÓHATÁROK ELTOLÁSA

Vezérek III.

- Hét honfoglaló vezérünk hazatér a csatából. A feleségeik örvendezve kiáltják uraik nevét:
- Ond! Ó! – Kondom!

Tömör

- A katolikus pap a csinos fogorvosnőhöz:
- Tömj!
- Én???

TÖBBJELENTÉSŰ SZÓ

Heje hull a haj

- Doktor úr, nagyon hullik a hajam. Nem tudna adni valamit, ami megakadályozza?
- Dehogynem. Itt van ez a jó szoros sapka, vegye föl!

Lábatlan, fejetlen

- Kislányom, mit tanultok mostanában biológiából?
- A nyívtermők és a zárvtermők törzsét.
- Miért csak a törzsét?

Veszett nyúl

A vadász hazatér az erdőből. Kérdezi a felesége:

- Na, mi újság?
- Képzeld, elejtettem egy nyulat.
- És hol van?
- Mondom, hogy elejtettem.

*

Stréber

A rendőr fia az udvaron áll, az eget nézi, és közben ordít:

- Téglá! Fa! Cement! Kő!
- Kérdezi tőle az apja:
- Hát te mit csinálsz?
- Felmondom az anyagot.

*

Siker

Kérdezi a régészt a szomszédja:

- Hogy sikerült a tegnapi ásatás?
- Ó, nagyon szépen. Csak intettem az asszonynak, az meg ment is az ásóval a kertbe.

*

Rotor

A színész rettenetesen idegesen tér haza. Mondja a feleségének:

- Hú, te, ma úgy bepörögtem!
- Miért? Forgatás volt?

TÖSZÓ TOLDALÉKOSKÉNT VALÓ ÉRTELMEZÉSE

Vezérek I.

Hat honfoglaló vezérünk vágat a pusztában.

- Álljunk meg, fáradt vagyok! – szól Előd. – Én meg éhes vagyok, ennék valamit! – így Huba.

Ond nem szól semmit, csak megfordítja a lovát, s elindul az ellenkező irányba.

- Hát te meg hová mégy? – kiáltanak utána a többiek.
- Kondér’!

Vezérek II.

Árpád apánk vágat a pusztában. Szembetalálkozik egy atyafival, akit tetőtől talpig ürülék borít.

- Hát veled meg mi történt? – kérdi tőle.

– Tas kent be!

Árpád erre igen megharagszik.

- Nem azt kérdeztem; te tinó, hogy hova mész!